

Twaalf turbulente tennislevens

Boek portretteert de beste Nederlandse toptennissers van de afgelopen tachtig jaar

Karakter en levenservaring zijn bij topsport minstens zo belangrijk als talent en techniek. Dat bewijst een onlangs verschenen boek over de levens van 'de twaalf grootste Nederlandse tennissers'.

Door onze redacteur
DANIELLE PINEDO

ROTTERDAM, 4 AUG. Wat doet een toptennisser als een geliefde, vriend of familielid overlijdt? Onderbreekt hij zijn dagelijkse routine? Sleeft hij zich van het ene naar het andere toernooi? Of stort hij zich met meer overgave op zijn werk? En: bestaat er zoiets als een verstandige reactie?

Op die vragen is geen eenduidig antwoord te geven, zo blijkt uit het onlangs verschenen boek *Achter de baseline. De bijzondere levens van de twaalf grootste Nederlandse tennissers*. Tiptennissers zijn net mensen. Ze gaan ieder op hun eigen wijze met tegenslagen om. En over de wijze waarop zij dat doen valt geen moreel oordeel te vellen.

Neem Sjeng Schalken, na Richard Krajicek en Tom Okker de meest succesvolle Nederlandse tennisser. In 1996 overleed zijn lievelingsbroer Tuur aan leukemie. Schalken vloog terug voor de begrafenis in stapte een dag later weer in het vlieg-

‘Als Richard een bal miste, was het Hollywood op de baan’

tuig. ‘Als ik op de baan sta, ben ik alleen met de bal bezig’, vertelt de onlangs gestopte Limburger, die nooit een woord met zijn coach Alex Rijnders wisselde over de dood van zijn broer, in het boek. Zijn zus Nelleke beschrijft hem als ‘een koude kikker’. ‘Een topsporter heeft oogkleppen nodig. Sjeng deed ze niet meer af. Dat kon hij niet.’

Hoe anders is de reactie van Brenda Schultz, de tennisster die in 1999 haar carrière beëindigde wegens een hernia en vorig jaar haar rentree maakte op de WTA-tour. In maart 1995 overleed haar moeder Rita aan een hersenbloeding. „Als in een roes stapte de 24-jarige tennisster een paar weken later de baan weer op”, schrijven auteurs Edward van Cuilenborg en Esther Scholten in *Achter de baseline*. „Ze won de eerste ronde van Hamburg en zei tegen haar begeleider van dat moment, Glen Schaap, dat ze ma even ging bellen. Hij zei voorzichtig dat dat niet zo makkelijk zou gaan. Toen fliep ze.” Schultz, die op dat moment nummer elf van de wereld stond, maakte een vrije val op de ranglijst. „Als mijn moeder niet was overleden, stond ik nu nog steeds in de toptien”, zei ze een paar maanden geleden in een interview met deze krant.

Als het lijvige en rijk geïllustreerde *Achter de baseline* één ding bewijst, dan is het dat karakter en levenservaring op de baan minstens zo belangrijk zijn als ta-

Henk Timmer stond in 1927 en 1929 in de kwartfinale van Wimbledon. (Foto Archief NRC Handelsblad)

lent en techniek. Davis-Cupcaptain Jan Siemerink versloeg als tennisser wereldsterren als Boris Becker, Goran Ivanisevic en Patrick Rafter. Maar door zijn inborst zou hij nooit de absolute top bereiken. Zodra hij de tijd kreeg om te denken, ging het fout, vertellen voormalig coaches. ‘Deze onkunde werd uitgelegd als een teken dat hij zich slechts liet leiden door zijn intuïtie. Dat was niet zo. Integendeel zelfs. Zijn onmogelijke toverballen waren het gevolg van een scherpe reflex, veel meer dan van een betrouwbaar instinct. Siemerink was een tennisser die niet naar zijn natuur mocht luisteren. Zijn bescheiden, soms weifende ik en

zijn aangemaakte killerkant botsten.’

Lang leek het er op dat ook Richard Krajicek door innerlijke tweespalt nooit de top zou bereiken. ‘Richard kon binnen de lijnen zo negatief denken over zichzelf’, vertelt zijn voormalige coach Rohan Goetzke, die nu technisch directeur van de Nederlandse tennisbond is. ‘Als hij een bal miste, was het Hollywood op de baan.’ Dat de geboren Rotterdammer desondanks in 1996 Wimbledon won, was een combinatie van geluk, bluf en mentale groei. Zo kwam het Krajicek niet slecht uit dat drievoudig kampioen Boris Becker in de derde ronde met een armblessure opgaf. In de kwartfinale

durfde *King Richard* de zwakke backhand van titelverdediger Pete Sampras te bestoken. En gaandeweg het toernooi groeide hij in zijn rol als titelfavoriet. Zijn eerste – en laatste – grandslamtitel zorgde voor een keerpunt in zijn carrière. *The monkey is off your back* zei de Australiër Goetzke na de finale tegen zijn pupil. Wat er verder ook zou gebeuren, gefrustreerd stoppen zou hij nooit.

Kea Bouman, Henk Timmer, Betty Stöve, Paul Haarhuis, Jacco Eltingh, Brenda Schultz, Jan Siemerink, Richard Krajicek, Sjeng Schalken, Martin Verkerk en Tom Okker zijn volgens Scholten en Van Cuilenborg de beste Nederlandse

tennissers vanwege hun hoge ranking, het aantal gewonnen titels of hun goede grandslamresultaten. Alleen vijfvoudig Nederlands kampioen Hans van Swol (92) valt in geen van deze categorieën. „Maar bij hem gaf de doorslag dat we denken dat hij zijn beste jaren niet heeft kunnen spelen door de Tweede Wereldoorlog”, schrijven de auteurs. Ook Van Swols bijzondere levensverhaal – de tennisser had joodse onderduikers in huis en werd door de bond geschorst omdat hij met dubbelpartner Tod Hughan brak na diens bekering tot de NSB – was te mooi om te laten lopen.

Dat het nu wat minder gaat met het

Boven: Brenda Schultz in 1993. Onder: Richard Krajicek 1992. (Foto's Leo van Velzen en Freddy Rikken)

Nederlandse tennis – alleen Michaëlla Krajicek en Robin Haase staan in de top-100 – is volgens de auteurs *juist* reden om de vaderlandse successen te bundelen. „De twaalf hoofdrolspelers hebben hun prestaties niet alleen dankzij talent of geluk neergezet, maar ook ondanks tegenslagen en twijfel. Die persoonlijke overwinningen maken hun carrières inspirerend.”

Achter de baseline. De bijzondere levens van de twaalf grootste Nederlandse tennissers. Edward van Cuilenborg en Esther Scholten. Uitgeverij AP/De Buitenspelers, 352 pagina's. Prijs 39,50 euro.